

A na Brezne zvony zvonja,
a za Breznom Branka honia:
honia, honia, durným honom,
po doline hore Hronom.

“Hojže, bože! staň do súdu,
prislúž pravdu môjmu ľudu:
mňa zabila podlá zrada,
slnko moje už zapadá.

staň do súdu
- tégy igazságot
podlá zrada - a! jas, hitvány árulás

A tamhore vyše mesta
zarúbaná mocne cesta:
bude ti tam, Branko, beda:
tá záruba diaľ ti nedá. –

Pravde žil som, krivdu bil som,
verne národ môj ľúbil som:
to jediná moja vina,
a okrem tej žiadna iná.

vyše mesta - a város szélén
zarúbaná cesta - eltorlaszolt út
bude ti tam beda
- jaj! lesz ott neked
diaľ ti nedá
- nem enged tovább

A zlí zlé si našli rady:
postávali poza klady,
i padli naň zhora, zdola,
ako vrany na sokola.

A vy, bratia, tak urobte,
berte šable, jamu kopte:
jamu kopte dohlboka,
hrob mi sypte do vysoka.

klady
- gerendák

jamu kopte
- ássatok gödröt

Strelami ho postrieľali,
šablami ho porúbali,
lež kým Branko hlavu sklonil,
dvanástim on hlavy zronil. –

Na hrob kameň mi vyvýšte,
moje meno doň mi vpíšte:
nech vie, kto sa naň poďíva,
že tam Branko odpočíva.”

vyvýšte
- emeljetek, állítsatok

lež = ale

Úlohy

1. Napíšte dej básne (kto bol Branko, za čo bojoval, kde a ako ho zlapali a zabili, kolkých premohol v boji).

.....

.....

.....

.....

2. Určte, kolkoslabičný verš použil Chalupka v tejto básni (slabiky vyznačte zvislými čiarami). Určte druh rýmu.

Vo Zvolene zvony zvonja,
za Zvolenom Branka honia:
honia, honia durným honom
po doline hore Hronom.

3. Všimnite si premyslenú kompozíciu básne. Báseň sa z kompozičného hľadiska člení na tri časti. Nájdite a vyznačte tieto časti.